

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА СОФИЙСКИЯ РАЙОНЕН СЪД ПРЕЗ 2012 Г.

Изминалата 2012 г. **беше поредната изключително тежка година** за съдиите и служителите в съдебната администрация в Софийския районен съд. Основната причина за това е нямашата аналог свръхнатовареност на съда, което е отчетено официално и в Аналитичния доклад на статистическите данни за натовареността на съдилищата в Република България за 2011 г. на Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт, създадена с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 36/06.10.2010 г. /реално натовареността на магистратите в съда е още по-голяма от посочената в доклада, тъй като същата се определя на база щатна численост на съдиите, а не на реално заети състави/. Несъмнено е, че при наличната щатна численост съдиите не могат едновременно да предоставят качествено правосъдие и да спазват нормативно установените срокове, което създава у тях психологически и професионален дискомфорт и ги изправя пред постоянна угроза от дисциплинарни наказания. Изключително големият брой на разглеждани в съда дела; уникалните като размери на районно ниво бюджетна сметка и бюджетен ресурс, чието управление изисква реализиране на значителен брой мерки от различно естество; снабдяването и оборудването на съда, което в голяма част се извършва след провеждане на обществени поръчки; управлението и опазването на дълготрайните материални и нематериални активи и материални запаси; управлението на човешките ресурси, са фактори, които намират съответно отражение и в работата на съдебната администрация, чиято численост също е недостатъчна /този извод е направен и в изготвения Одитен доклад за извършен одитен ангажимент – ОА 1201/У от октомври 2012 г. на дирекция „Вътрешен одит” при Висшия съдебен съвет/.

Към 31.12.2012 г. **щатната численост на съдиите е 139** /броят е останал непроменен спрямо 2011 г./, **31 държавни съдебни изпълнители** /намаление с един/, **21 съдии по вписванията** /непроменен брой/ и **475 съдебни служители** /непроменен брой/. Същевременно **броят на съдебните състави към 31.12.2012 г. е бил 124**. Структурата на съда е била непроменена спрямо предходните години – съдиите са били разпределени в едно наказателно и три граждански отделения.

С писмо вх. № 11-07-1448/29.10.2012 г. на Висшия съдебен съвет е отправено искане за увеличение на съдийския щат с 52 бр. и с 50 щ. бр. за съдебни служители. Такива не са отпуснати.

Същевременно през годината **14 съдии от Софийския районен съд са били командировани в Софийски градски съд, 1 – като постоянен преподавател в НИП, 6 съдии са били в отпуск по майчинство и 2 са били в дългосрочен**

неплатен отпуск. Броят на командированите от други районни съдилища съдии в Софийския районен съд е 24.

През 2012 г. са постъпили и са били образувани общо **24 031 нови наказателни дела** /спрямо 25 502 за 2011 г. и 22 181 за 2010 г./ или с **1471 по-малко** в сравнение с предходната 2011 г. От тях - 5 903 бр. наказателни дела от общ характер /7 717 бр. през 2011 г./, 433 бр. наказателни дела от частен характер /401 бр. през 2011 г./, 926 бр. наказателни дела от административен характер с предложение за освобождаване от наказателна отговорност по чл. 78а от Наказателния кодекс /1 156 бр. през 2011 г./, 9 774 бр. административнонаказателни дела /9 408 бр. през 2011 г./ и 6 995 бр. наказателни частни дела /6 820 бр. през 2011 г./. Споразуменията в съдебна фаза са били 2 374 бр. /спрямо 2 685 за 2011 г./, а в досъдебна – 1 005 бр. /1 071 бр. за 2011 г./.

През 2012 г. в Наказателното отделение на Софийския районен съд броят на съдийските състави се е запазил на 48. Реално обаче, съответният брой съдии са работили само в първите два месеца на годината, доколкото, считано от месец март, в резултат на повишаване на съдии, изтичане на срока на командироване, продължителен болничен отпуск, напускане на системата и други, в края на годината делата в отделението са били разпределяни между 42 души /средно през отчетния период 44 съдии/. В същото време, поради затрудненията за командироване и липсата на конкурси за първоначално назначаване и преместване, на освободените състави не можаха да бъдат определени нови съдии. **Натовареността на отделния съдия спрямо 2012 г. е била 546 дела /531 дела през 2011 г./, т.е. налице е увеличаване на натовареността на наказателните съдии.**

В трите граждански отделения през годината са постъпили общо **89 415 дела** /при 84 258 за 2011 г. и 80 246 за 2010 г./ или с **5 157 повече**, както следва: първо гражданско отделение – 31 269 дела, при 31 306 за 2011 г., второ гражданско отделение – 31 503 дела, при 31 782 за 2011 г. и трето гражданско отделение – 26 643 дела при 21 170 за 2011 г. Това означава, че през годината **един граждански съдия е получил средно по 1161 граждански дела** /1146 за 2011 г./ От друга страна, **увеличен е броят на исковите производства: 31 525 бр. или средно по 409 бр. на един съдия, с 3 085 повече спрямо 2011 г.**

При изключителната си натовареност и липса на адекватни материални условия на работа **съдиите са работили като цяло относително качествено**, което следва от високия процент потвърдени съдебни актове, **в сравнително разумни срокове** и при показатели, сочещи повишаване на ефективността спрямо предходните години независимо от увеличения брой дела. Анализът на работата на

отделните отделения разкрива повишаване на броя както на разгледаните, така и на приключените дела.

През 2012 г. Софийският районен съд е бил сезиран с **8 257 бр. искания по чл. 250а, ал. 1 от Закона за електронните съобщения** /при 6 918 бр. за 2011 г./ – 1 339 бр. повече, от които по 942 бр. са били постановени откази. Огромният брой искания, с които беше сезиран съдът, се обяснява с обстоятелството, че на практика почти всички държавни органи, които разполагат с възможността да отправят такива искания, са със седалище в гр. София.

В Бюро Съдимост при съда са постъпили 5 583 нови бюлетини за съдимост /6194 бюлетини за 2011 г./. Издадени са 144 432 бр. свидетелства за съдимост /129 166 бр. за 2011 г./ и 26 662 бр. справки за съдимост /29 724 бр. за 2011 г./.

През 2012 г. **съдиите по вписванията** при Софийския районен съд са извършили общо **62 452 бр. вписвания** /при 72 379 за 2011 г./, издадени са 47 790 удостоверения /50 523 бр. за 2011 г./.

Държавните съдебни изпълнители при Софийския районен съд са получили общо **1 237 нови изпълнителни дела** /1 186 за 2011 г./, събрани са 3 600 110 лева /4 276 506 лева за 2011 г./.

През 2012 г. **службите по призоваване на съда са връчили общо 649306 бр. призовки** /при 563 339 за 2011 г./ или със 85 967 бр. повече, от които 57 014 бр. са получени за връчване от районни съдилища в страната.

Предприети мерки за подобряване функционирането на съда:

1. Във връзка с решаване на сградния проблем на съда:

През 2012 г. за първи път най-сетне бяха предприети реални действия за решаване на сградния проблем на съда. Така през месец август започна ремонтът на сградата на бул. „Цар Борис III” № 54. За всички, работещи в съда, както и за всеки непредубеден е ясно, че решаването на сградния въпрос ще преустанови работата на магистратите и на администрацията в унизителни условия, в които съдът осъществява дейността си вече няколко десетилетия. По този начин ще бъдат създадени възможности за фактическо увеличаване на броя на съдиите и съдебната администрация със следващото от това намаляване на натовареността на работещите в съда от всички звена и подобряване на тяхната дейност. С оглед важността на този въпрос председателят на съда участва – сам или заедно с други служители от съда, във всички междуведомствени работни групи, създадени от Министъра на правосъдието – за изготвяне на технически задания, свързани с преустройството на предоставените на Министерството на правосъдието за

нуждите на Софийски районен съд и Софийска районна прокуратура сгради, находящи се в гр. София, бул. „Ген. М. Д. Скобелев” № 23 и на бул. „Цар Борис III” № 54, и разпределение на помещенията, съобразно нуждите на съда. В резултат на съвместните усилия на председателите на Софийски районен съд и на Софийски градски съд с Решение от 23.08.2012 г. на Министерски съвет бяха предоставени на Министерството на правосъдието ет. 3-5, блок „А“ на сградата на бул. „Цар Борис III” № 54 за нуждите на Софийски районен съд. Впоследствие по искане на съда беше премахната съществуващата дървена конструкция на по-голямата част от покрива на сградата и беше изградена метална такава, което доведе до повишаване на здравината, пожароустойчивостта и функционалността на ет. 5. Смени се и предназначението на самостоятелната сграда – „Културен дом” в имота на бул. „Цар Борис III” № 54 – от заседателна зала, съобразно първоначалното задание – на архив, което отговаря на реалните нужди на съда.

Макар и възложител по договора за извършване на строително-монтажните работи на сградата на бул. „Цар Борис III” № 54 да е Министерството на правосъдието, председателят на съда извършва ежеседмично посещения на строителния обект с цел осъществяване на контрол при изпълнение на преустройството на сградата в съответствие с изготвеното от представители на съда вътрешно разпределение на сградата.

Проведена е значителна по обем кореспонденция с Министерството на правосъдието, в която мотивирано е защитавано искането да бъдат предприети мерки за изграждане на ограда около сградата на бул. „Цар Борис III” № 54 с оглед осигуряване на адекватна охрана и опазване на съдебното имущество, както и на вертикална планировка с отводнителна система, за да се предотврати повреждането на вече ремонтирани помещения в сутеренния етаж, респ. до похабяване на средства от републиканския бюджет и необходимост от изразходване на нови от бюджета на съдебната власт. До настоящия момент не са предприети реални действия за решаване на тези неотложни въпроси. Не е оказана реална подкрепа от други институции и органи в съдебната власт.

С помощта на външни консултанти бяха изготвени технически задания, съдържащи и прогнозна стойност на мебелното обзавеждане и оборудване на сградата на бул. „Цар Борис III” № 54, както и на необходимото оборудване – компютърна техника, офис техника, комуникационно оборудване, звукозаписна техника, автоматизирани точки за достъп, почистваща и битова техника, мобилни влагоуловители, необходими за осъществяване на дейността на Софийски районен съд в сградата на бул. „Цар Борис III” № 54. Въз основа на същите беше направено мотивирано искане до ВСС за предоставяне на финансиране на съда, което е

абсолютна предпоставка за започване на съответните процедури по Закона за обществените поръчки. Такова до настоящия момент не е осигурено.

С оглед строително-ремонтните работи в сградата на бул. „Цар Борис III” № 54 беше извършено преместване на трето гражданско отделение на Софийски районен съда в сграда на ул. „Съборна“ № 9. За да не се допусне преместване на материални активи на съда, които подлежат на бракуване и ненужно ангажиране на средства за превоз, беше извършена извънредна инвентаризация и бракуване на част от имуществото на съда.

За поредна година се извършиха преустройства на помещения в сутерена на сградата за съхраняване на архивираните дела.

2. Ресурсно осигуряване:

През годината беше подменена част от негодната за ползване техника: монитори в съдебни зали и кабинети – 40 бр., мултифункционални устройства – 5 бр. и 8 принтера и 1 мултимедиен проектор.

За библиотеката са закупени 101 бр. тома специализирана литература, което не е правено от 2010 г.

3. Организационни мерки:

В изпълнение на чл. 107 от ПАРОВАС бяха проведени 2 годишни инвентаризации за наличността на делата в служба “Деловодство”.

Беше проведен конкурс за назначаване на 3 деловодители, 13 секретари, 3 компютърни оператори с деловодни функции, 10 призовкари и съдебен архивар, които са назначени. С решение по протокол № 48/08.11.2012 г. на Висшия съдебен съвет са спрени обявените със заповеди конкурси за назначаване на съдебни служители във всички органи на съдебната власт до извършване на анализ на щатове в съдебната администрация. Това решение не е отменено и е в сила и към края на отчетния период.

С оглед оптимизиране на работния процес бяха преместени съдебни деловодители от по-малко натоварените /при равни други условия в съда/ служба държавни съдебни изпълнители и от службата по връчване на призовки и съдебни книжа в наказателно и гражданско деловодство.

Продължи адаптирането на СУСД в Наказателно отделение, което е важна стъпка за подобряване на деловодната работа, отчетността, своевременно изпращане на призовки и съобщения.

Продължи развитието /обогатяването/ на интернет-сайта на съда и на информационния център, които осигуриха възможност за дистанционно извършване на справки относно статута и движението на делата, получаване на указания за някои най-типични производства на подсъдност на районен съд,

справки за отделните звена в съда и тяхното разположение, ползване на образци за молби и помощ при тяхното попълване.

През 2012 г. 51 студенти от Университета по библиотекознание и информационни технологии проведоха практически стаж в различните звена на специализираната администрация на съда, като особен интерес проявиха студентите от новата бакалавърска специалност „Информационни технологии в съдебната администрация”.

Введе се система за изготвяне, регистриране и отпечатване на разходни-касови ордери и управление на информацията за издадените такива /в изпълнение на препоръка на екип от Дирекция „Вътрешен одит“ при Висшия съдебен съвет/. Създаде се единен разходен-касов ордер за възнагражденията на съдебните заседатели и ежемесечно плащане по банков път. Тези мерки доведоха до подобряване на финансовата отчетност и намаляване на документооборота в съда.

През 2012 г. беше въведено дежурство на ротационен принцип между всички съдии в наказателно отделение по отношение на текущия доклад в досъдебното деловодство. Това се наложи, за да се осигури текущото и срочно произнасяне по всички постъпващи молби и своевременното изпращане на делата към въззивната инстанция, като по този начин се преодоля ангажирането на малкото на брой деловодители да докладват делата само на съответния състав. За целта във втората половина на всеки месец ръководителят на Наказателно отделение изготвя график за следващия, който бива свеждан до знанието на всеки съдия, който е посочен в него.

4. Мерки за подобряване на дейността по връчване на призовки и съдебни книжа:

През 2012 г. успешно функционира създадената от 01.12.2010 г. административна служба “Куриерска служба и спешни призовки”, на която се възложи връчването на призовки и съобщения на големите адресати, чието призоваване по правило е безпроблемно /държавни учреждения, Столична община и поделенията ѝ, банки, застрахователи и др./, както и спешни призовки и съобщения /по дела за изпълнение на международни поръчки, бързи производства по граждански дела, наказателни дела с мярка за неотклонение “задържане под стража”, делата по Закона за здравето/. За годината службата е връчила **в едноседмичен срок 295 363 бр. призовки и съобщения**, при 171 513 бр. за 2011 г., което е с 123 850 бр. повече.

С цел оптимизиране дейността по връчване на призовки и книжа и намаляване на натовареността на служителите по призоваването продължиха усилията за организиране на призоваването посредством други способности. Така и

през 2012 г. всички призовки и съобщения до поделенията и служителите на МВР се изпращаха по факс, продължи изпращането на електронни съобщения до някои от големите заявители по чл. 410 и чл. 417 от Гражданския процесуален кодекс, като през 2012 г. електронни съобщения се изпращаха и до Агенцията за социално подпомагане и нейните поделения.

От началото на 2011 г. беше създадена и нова организация за призоваване на вещите лица – от нарочен служител по телефона, като информацията за датата на съдебното заседание, номер на дело и съдебен състав се изпраща и чрез sms. По този начин през 2012 г. са изпратени 23 681 бр. съобщения, при 22 937 бр. за 2011 г., спестено е изпращането и връчването на съответния брой призовки по общия ред.

Софийският районен съд е първият в страната, който създаде нарочна организация за прилагане на Наредба № 14/18.11.2009 г. за реда и начина на достъп на органите на съдебната власт до НБД “Население”. За 2012 г. броят на извършените служебни справки е 39 293 при 33 794 за 2011 г. /с 5 499 повече/, което означава 39 293 бр. спестени съобщения, съдебни удостоверения за снабдяване с адресни справки и освобождаване на страните от необходимостта да заплащат такси за съдебни удостоверения и адресни справки.

През 2012 г. продължи актуализирането на базата данни с адресите в гр. София, което позволява проверка на верността на адреса и генериране на район за призовване на призовките и съобщенията, създавани в наказателно отделение и заповедните производства. Създадена е организация за подобряване на отчетността и бързината на обслужване на генерираните книжа чрез маркиране на създаваните призовки и съобщения чрез индивидуален номер и баркод.

Ежедневно се актуализира създадената система на контрол на призовките и съобщенията от страната, позволяваща проследяване на движението и резултата от връчването чрез интернет-страницата на съда.

5. Мерки за повишаване квалификацията на съдиите и съдебните служители:

През 2012 г. бяха проведени семинари за граждански съдии: промените в КТ относно правото на ползване на платен годишен отпуск и новата уредба за установяване на трудов и осигурителен стаж по съдебен ред, по въпроси на съдебната делба и приложението на Закона за кадастъра и имотния регистър. Проведени бяха и два семинара за наказателните съдии.

Провеждаха се събрания на отделенията на съда за обсъждане на организационни въпроси и такива във връзка с уеднаквяване на съдебната практика /включително с оглед препоръки на Инспектората към Висшия съдебен съвет/.

Организиран бяха обучения на съдебни служители с оглед повишаване на професионалната им квалификация.

6. Мерки за подобряване на дисциплината:

През годината дисциплинарно наказани бяха 4 съдебни служители, от които: 1 деловодител с дисциплинарно уволнение, 1 деловодител – с предупреждение за уволнение и 2 съдебни секретари със забележка.

7. Мерки за ускоряване движението на делата и за подобряване обслужването на страните:

През отчетната година дежурните съдии в **междинна архива са се произнесли по 2 981 дела** /по молби за издаване на преписи от книжа, връщане на оригинални документи, издаване на съдебни удостоверения, изпращане на дела на други институции и издаване на изпълнителни листове/, без делата да бъдат изнасяни от мястото на съхранение, което пречатства книжа от тях да бъдат изгубени и осигурява разглеждане и произнасяне по искането в деня на постъпването му.

Продължи изпълнението на предприетите мерки със Заповед № АС-21/07.02.2012 г. по неприключили дела произнасянето да се извършва поне два пъти седмично от съдията, и то на място в исковите деловодства, което да спести натрупването на значителни по обем доклади и да ускори произнасянето на тези искания.

8. Инициативи, предприети извън преките правораздавателни задължения на съдиите, насочени към повишаване авторитета на съда и укрепване на общественото доверие:

Продължи подкрепата на Центъра за спогодби и медиация чрез предоставяне на помещения за осъществяване на дейността му и кординатор, публикуване на информация на сайта на Софийски районен съд и участие на съдии от съда. Работата на Центъра е от изключително значение не само за справяне с огромния брой дела, но и за подобряване на облика на съда сред обществото, откроявайки го като една модерна, загрижена за гражданите институция /работа му заслужено беше отчетена в резолюция на Европейския парламент/, в сградата на бул. „Цар Борис III” № 54 са предвидени обособени помещения за неговата дейност.

Продължава развитието и на стажантска програма /с подкрепата на комисия Фулбрайт/, в рамките на която студенти по право преминават през практическо обучение при съдии от Софийски районен съд /извън стажът по Наредба № 2/23.2002 г. за придобиване на юридическа правоспособност/.

По искания на различни държавни институции съдии участваха в работни групи за приемане на нови нормативни актове и изменение на действащи такива,

като по този начин способстваха за съобразяване на новите законодателни положения с действителните проблеми на практиката. Особен успех представлява изменението на Наредба № 8/26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

За да се придаде специфичен облик на интериора на новоремонтиращата се сграда на бул. „Цар Борис III” № 54 и същата да бъде една от забележителностите на столицата, както и за да бъде изразена признателността на юристите към онези личности, които с оглед на значимия им принос към българската юриспруденция, са поставили основите на правната наука и образование и са формирали знанията на поколения юристи, беше подета инициатива, която получи и медиен отзвук, за поставяне на паметници в съдебната сграда. В тази връзка беше проведена анкета, резултатите от която са: Живко Сталев, Витали Таджер, Петко Венедиков, Венелин Ганев, Александър Кожухаров, Любен Диков, Иван Апостолов и Румен Янков. Предстои осигуряване на финансиране за реализиране на проекта.

Беше осъществен контакт с директора на Националния институт по геофизика, геодезия и география към Българска академия на науките и впоследствие предаден намиращият се в едно от архивните помещения на съда в сградата на бул. „Драган Цанков“ № 6, двукомпонентен сеизмограф „Вихерт“ от 1934 г. По този начин по инициатива на съда беше предотвратено по-нататъшното повреждане на това уникално устройство, което ще бъде реставрирано и изложено на подходящо място в Българска академия на науките.

В заключение следва да се посочи, че проблемите – сграден, натовареност, кадрова обезпеченост, на най-големия и натоварен съд в Република България не могат да се решат без решителната подкрепа на Министерството на правосъдието, на Висшия съдебен съвет и на ръководителите на най-висшите звена на съдебната система. Подкрепа, която в повечето случаи през 2012 г. отсъстваше.

Адм. ръководител – председател на Софийски районен съд:

/Методи Лалов/